

Svoje zážitky z dobrovoľníckej práce v misii v Keni rozpráva slovenská dobrovoľníčka **Zuzana Bašistová**

. Na misie do Kene sa dostala cez slovenskú organizáciu eRko, Hnutie kresťanských spoločenstiev detí.

1. Môžeš sa nám predstaviť, Zuzka, a porozprávať nám na začiatku niečo o sebe- ako si sa dostala k tejto misijnej práci - a na začiatok sa nám aj v krátkosti predstaviť, kto si, odkiaľ pochádzaš, čo momentálne robíš a podobne?

Volám sa Zuzka Bašistová. Bývam vo Vrútkach. V máji som skončila štúdium Antropológie na PriF UK v BA. V súčasnosti si robím PhD doktorát. Už niekoľko rokov pracujem ako dobrovoľníčka v eRku - Hnutie kresťanských spoločenstiev detí. Jednou z väčších akcií tohto hnutia je Dobrá Novina - koledovanie detí počas Vianočných sviatkov.

Špecifikom koledovania je prepojenie ohlasovania radostnej zvesti narodenia Krista s finančnou zbierkou. Ak teda deti získajú nejaké peniaze, posielajú ich do rôznych, rozvojových krajín Afriky. ERko taktiež ponúka možnosť pracovať ako dobrovoľník v týchto projektoch. Tak som sa teda z vôle a dobrotivosti nášho Pána, po splnení kritérií dostala do ďalekej Kene.

A prečo som sa vôbec prihlásila? Raz v detstve ma totiž oslovil výraz tváre malého Afričana na obrázku. Zaujal ma natoľko, až som si ho nechala farebne prefotiť (čo v tých dávnych časoch nebolo až také lacné). A tak moja túžba byť lekárkou a ísť pomáhať chudobným a chorým do Afriky len rástla...

2. Čo by si mohla povedať o situácii v Keni, s akými problémami sa ľudia v Keni stretávajú a musia dennodenne zápasíť?

Keňa je vskutku pôvabná krajina. Avšak krásu prírody strieda chudoba obyvateľstva. Na vidieku, ale aj v hlavnom meste. Život v tejto krajine je naozaj veľmi náročný. Často mi pripomínal až boj o prežitie. Týka sa to najmä ľudí žijúcich v slumoch - štvrtiach biedy a

chudoby v hlavnom meste. Mnohí nemajú kde bývať (týka sa to aj detí), čo si obliecť. Taktiež každodenné jedlo nie je samozrejmosť. A ani zdravie. Prašnosť a špina len zvyšujú riziko nákazy na rôzne ochorenia...

3. Mohla by si nám predstaviť v krátkosti život týchto ľudí? Akí sú, čo ťa na nich najviac zaujalo a upútalo?

Keňania sú oveľa šťastnejší a slobodnejší ako my. Vôbec nemajú také komplikované problémy. Nemajú ani toľko systémových nariadení a príkazov... Sú tiež veľmi spontánni. Aj dospelí sa dokážu tešiť a smiať, či hrať ako deti... Vedia sa tešiť z maličkostí. Tešia sa, ak už cez deň jedli, ak stretli priateľa, ak ich príbuzní ešte nezomrel, ak... Sú spokojní s tým čo majú. Že vôbec niečo majú...

A žijú prítomnosť. Možno im ani nič iné nezostáva. Veď minulosť sa ťažko mení a budúcnosť je veľmi neistá. Tak sa naplno venujú prítomnému okamihu. Ak stretnú známeho, hneď zabudnú na pôvodný zmysel cesty. A tak nechajú na seba čakať aj zo dve hodiny. Nikomu to však nevadí. A ak prídu na plánované stretnutie aj o 2 týždne neskôr, ešte stále sa nič nedeje. Raz sme meškali na futbalový zápas, čo mal začať o 16.00 hod. Ledva sme, s obavami či uvidíme aspoň záver stretnutia, dobehli o 17.00 hod. No nič sme nezmeškali. Ani súper tam ešte nebol. Ten prišiel až o 17.30. HAKUNAMATATA! (žiadny problém)

4. V čom spočívala tvoja práca v Keni?

Mojou hlavnou náplňou bolo pôsobenie v neformálnej škole pre chlapcov z ulice. (Postavená bola z vykoledovaných dobronovinových peňazí spolu s Trnavskou univerzitou.)

Do školy prichádzali väčšinou chlapci siroty. Alebo z veľmi biednych rodín, ktoré im neboli schopné zabezpečiť ani základné vzdelanie.

Počas vyučovania som pomáhala v triedach. Učia sa základom angličtiny, kiswahili a matematiky. Často vedľa seba sedeli 7 a 15 roční chlapci učiaci sa to isté. Cez prestávky som sa s nimi hrávala, spievali sme si, poprípade sa ma snažili naučiť futbal,..... Popoludní sme v Art roome vyrábali pohľadnice, obrázky z banánových listov, náhrdelníky,...

Cez prázdniny (škola poskytuje chlapcom aj ubytovanie) sme si varili sami - a tak mi teda ako jedinej žene osadenstva pripadla funkcia kontrolórky. Predo mnou obrovské hrnce, 3 kamene a kopa dreva. Okolo mňa 60 vyhladnutých chalanov, potraviny skoro žiadne. A variť tak, aby to aj im chutilo... To bolo zábavy...

Počas všetkých týchto aktivít sme mali čas na rozprávanie sa. A tak som sa preveľa

dozvedela. Obyčajne to však boli smutné príbehy ich vlastných životov. Životov, v ktorých nikomu na nich nezáležalo, v ktorých si sami museli zarábať na jedlo. Bývali na uliciach, kradli, fetovali lepidlo,...

A tak som pomaly spoznala význam mojej prítomnosti: byť s nimi. Nič viac, nič menej. Chlapci potrebovali niekoho, kto by sa konečne o nich zaujímal. Kto by sa s nimi hral, učil, kto by ich aj pohladil a nielen zbil. Najšťastnejší snáď boli, keď som s nimi jedla. Chlapcom bolo veľmi ľúto, že nik s nimi nechcel jedávať. Všade bola špina, prach, chlapci mali rôzne choroby. A jedlo sa samozrejme len rukami, často krát aj na smetisku.... Chlapci veľmi potrebovali aj psychickú podporu, no najmä nádej. Nádej, že raz nebudú musieť žobrať, nádej, že budú mať kde bývať, že niekomu bude na nich záležať. Potrebovali sebavedomie, že oni sú šikovní, že dokážu byť dobrými otcami svojich detí. A v neposlednom rade potrebovali cítiť lásku. Aj tú Božiu. A to, ešte stále potrebujú.....

5. Môžeš nám prezradiť zopár zážitkov, ktoré sa ti stali v Keni počas misie, ktoré ta povzbudili, zarazili alebo si sa pri nich dobre nasmiala a zabavila?

Jedine BOH bol ten istý!!! A to ma zachránilo. Totižto, už po niekoľkých dňoch som mala krízu. Boli sme v centre pre dievčatá z ulice, kde sa na mňa "vešali" pocikané, pokakané deti s mnohými viditeľnými i neviditeľnými chorobami, kašľiace ako s najťažšou formou tubery,.... Každé sa chcelo dotknúť mojej pokožky, urobiť mi účes, ... No to najhoršie ešte len prišlo. Mali sme spolu jesť. Prstami. Ruky som si mohla umyť vo vode, čo bola snáď ešte špinavšia... Zvažovala som, prečo som vôbec išla do Kene. Kde je "moja" nezištná láska. Pridalo sa k tomu aj uvedomenie si, že som nikto. Všetky veci, čo ma v Európe robili niekým, tam, v ďalekom svete úplne nič neznamenali. Nikto o nich nič nevedel,... No vysvetlite im, že hráte na organe, keď ani nevedia čo je organ. Alebo pochváľte sa, že ste boli 5 krát na gréckej Akropole, keď ani nevedia kde je Európa, tobôž nie Grécko,.... Uvedomila som si, že naozaj, všetko som nechala v Európe. Nielen kto som, ale aj priateľov, rodinu, a zostala som tam úplne sama. No... pred Bohostánkom som pochopila: BOH zostal. A vzťah s Ním je to jediné, v čom môžem pokračovať aj tu, tak ďaleko od "môjho" sveta. A tak som to všetko odovzdala do rúk Najvyššieho. Úplne som sa spoliehala, že ak ma tam poslal, určite sa postará, aby to všetko malo nielen zmysel, ale aby som aj neochorela,.... Bola to úžasná psychická opora. Bez Boha si neviem predstaviť ani len minútu pobytu tam...

Dodnes nemôžem zabudnúť ani na sväté omše. Tá prvá ma úplne šokovala. Všetci tancovali, tleskali, kňaz dokonca počas kázne "behal" po kostole, brkal a výskal (elelelelelelelelelele....) do mikrofónu,.... Nedel'ná svätá omša trvala minimálne 2 hodiny. Nikto sa neponáhľal, všetko krásne ospievali, otancovali,.... oslávili,.... O spontánnej radosti a tanci otca biskupa počas diakonskej vysviacke mám už pocit, že sa mi len snívalo...

6. Čo by si odkázala návštevníkom portálu misie.sk ? Čo ti táto práca dala? V čom vidíš prínos takejto práce pre teba a pre cirkev, pre ľudí tam, aj tu?

Zdá sa mi, že tie dva mesiace viac obohatilo mňa, ako ich,....

Moja práca nemala veľký význam pre cirkev vo všeobecnosti. Skôr, ako dúfam, pre jednotlivcov. Mám nádej, že im moja (naša) prítomnosť ukázala, že nám "bohatým bielym", ešte stále na nich záleží. Nie zo stránky vykorisťovateľov, ako to bolo v minulosti, ale z pohľadu nezištnej lásky. Väčšina totiž vnímala bielych ako pyšných vykorisťovateľov. Či donorov, ktorí im niečo symbolicky donesú, porobia si zopár fotiek (akoby boli chlapani vo výkladných skrinkách) a odídu. Tiež mám nádej, že som do ich srdca zasiala malinké semienko lásky Božích detí. Mnohí sa priam nenávidia za svoju farbu pleti. Myslia si totiž, že Boh stvoril len bielych, kým oni, Afričania sú len akési opice. Nebolo vždy ľahké presvedčiť ich, že sú rovnocennými a plnohodnotnými stvoreniami, ako my.

V ich situácií, kedy musia vsutku myslieť len na seba - inakšie by zomreli, bolo pomerne ťažké rozprávať im niečo o láske k blížnemu, či o nezištnom dávaní a myslení na druhých. Žiť túto časť evanjelia je tam veru preveľmi náročné. Veď často nemajú ani pre seba, nieto ešte pre druhých. A milovať toho, čo niečo ukradne pred Vami a Vám tým nič nezostane, tiež nie je ľahké. Veď môžete zomrieť od hladu...

Mám pocit, že hoc sú mnohí kresťanmi, stále tam platí: "oko za oko, zub za zub...", prípadne kto do teba kameňom, ty do neho viacerými..." Často nechápali môj postoj. Nevrátiť späť, nepomstiť sa..., či nenávisť vrátiť láskou,... Úplne sa čudovali krásnemu slovenskému prísloviu a činu: "čo nechceš aby robili Tebe, nerob ani Ty im..."

Naučili ma veľkej vďačnosti voči Bohu i ľuďom. Veru, nie všetko to, u nás "samozrejmé", je bežné vo svete. Mať zdravie, vedieť čítať i písať, mať rodičov ktorí vedia ako sa volám, mať kde bývať, čo si obliecť,..... mať vieru, Boha, ...

Naučili ma spokojnosti. V danom okamihu, na danom mieste, v daných podmienkach...Skutočne sa neodvažujem hundrať a sťažovať na moje postavenie. Veď v porovnaní s nimi ...

A tak, ďakujem Bohu. Za každú chvíľu. Ďakujem za slzy radosti, ako aj veľkej bolesti. Za slzy chudoby, biedy, nelásky, nerovnocennosti... A modlím sa. Nech Lásku Boha môžu všetci na svete v rovnakej miere prijímať i prežívať.

A všetkým návštevníkom stránky zo srdca prajem každodennú spokojnosť, radosť a lásku!

Za rozhovor ďakuje Robert Balek SVD